

Nr. 36.
16.
nóvbr.

Lög

um

skipun sóknarnefnda og hjeradsnefnda.

Vjer Frederik hinn Áttundi, af guðs náð Danmerkur konungur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í hverri kirkjusókn landsins skal vera sóknarnefnd og í prófastsdæmi hverju hjeradsnefnd til að annast þau kirkjuleg málefni, sem sóknina og prófastsdæmið varða.

2. gr.

Sóknarnefndin skal halda að minnsta kosti einn almennan safnaðarfund ár hvert, til að ræða um kirkjuleg málefni safnaðarins.

Aukafundi skal halda, þegar meiri hluti sóknarnefndar fer fram á það.

Sóknarnefndin kýs sjer oddvita úr sínum hóp. Oddviti stýrir fundum nefndarinnar, en að öðru leyti skipta nefndarmenn störfum með sjer.

Sóknarnefndin skal gefa prestiskost á, að sækja fundi sína.

3. gr.

Safnaðarfund skal boða með hálfmánaðar fyrirvara, á kirkjufundi eða á annan hátt, sem tíðkanlegur er í sókninni.

Hamli veður, ófærð, umgangsveiki eða önnur ósjálfráð atvik ferðum manna, skal sóknarnefnd boða fund að nýju, ef meiri hluti atkvæðisbærra manna í söfnuðinum sækir ekki fundinn. Hamli ósjálfráð atvik aptur á móti ekki, skal halda fundinn, þó að meiri hluti kjósenda sje ekki mættur.

Um mál þau, er að lögum liggja undir samþykki safnaðarfundar, skal sóknarnefndin auglýsa tillögur sínar um leið og fundurinn er boðaður. Sóknarnefndin ber síðan tillögurnar fram til samþykktar á fundinum, og má þá þær einar breytingar á þeim gjöra, er sóknarnefndin aðhyllist.

Afl atkvæða ræður málsúrslitum á safnaðarfundum.

4. gr.

Aðalsafnaðarfund skal ætíð halda í maímánuði, eða fyrri hluta júnímánaðar. Til hins fyrsta aðalfundar eptir að lög þessi koma í gildi kveður í hverri sókn sóknarnefnd Nr. 36. Lög 16. nóvember um skipun sóknarnefnda og hjeradsnefnda.

LOV

om

Sogneudvalg og Herredsudvalg.

Nr. 36.
16.
Novbr.

Vi Frederik den Ottende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg,

Gøre vitterligt: Altinget har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1.

I hvert Kirkesogn skal der være et Sogneudvalg og i hvert Provsti et Herredsudvalg for at varetage de kirkelige Anliggender, der angaar Sognet eller Herredet.

§ 2.

Sogneudvalget skal aarlig afholde i det mindste et almindeligt Menighedsmøde for at forhandle Menighedens kirkelige Anliggender.

Ekstraordinære Møder afholdes, naar det begæres af et Flertal af Sogneudvalget.

Sogneudvalget vælger et af Medlemmerne til som Formand at lede dets Møder, iøvrigt fordele Medlemmerne Forretningerne mellem dem indbyrdes.

Sogneudvalget skal give Præsten Lejlighed til at overvære dets Møder.

§ 3.

Et Menighedsmøde indkaldes med en halv Maanedes Varsel ved Kirkestævne eller paa anden i Sognet brugelig Maade.

Naar der ikke gives Møde af over Halvdelen af de stemmeberettigede Menighedsmedlemmer, skal Sogneudvalget indkalde et nyt Menighedsmøde, forsaavidt Udeblivelsen fra Mødet skyldes Væjrforhold, ufarbare Veje, Epidemi eller lignende tilfældige Omstændigheder. Hvis dette ikke er Tilfældet, skal Mødet afholdes, uanset at der ikke er mødt et Flertal af de stemmeberettigede.

Sogneudvalget skal samtidig med Mødets Indkaldelse bekendtgøre de Forslag, vedrørende de Menighedsmødets Afgørelse lovlig underlagte Sager, som det agter at fremkomme med. Det forelægger dem derpaa til Vedtagelse paa Mødet; Ændringer i samme kan kun vedtages med Sogneudvalgets Samtykke. Paa Menighedsmøder vedtages Sagerne efter Stemmefflerhed.

§ 4.

Menighedernes Hovedmøder afholdes altid i Maj Maaned eller i første Halvdel af Juni. Det første Hovedmøde, som afholdes efter at denne Lov er traadt Nr. 36. Lov af 16. November om Sogneudvalg og Herredsudvalg.

Nr. 36. sú, er þar var seinast kosin, og stjórnar hún honum og stendur fyrir kosningu nýrrar
 16. sóknarnefndar.
 nóvbr.

Á fyrstu aðalfundum eptir að lög þessi öðlast gildi, skal kjósa menn í allar sóknarnefndir á landinu. Þar sem 1,000 manns eða fleiri eru í sókninni, skal kjósa 5, en þar sem færri eru, 3.

5. gr.

Hver sóknarmaður, karl eða kona, sem telst til þjóðkirkjunnar, er fullveðja og hefur óflekkað mannorð, hefur atkvæðisrjett á safnaðarfundi og kosningarrjett og kjörgengi til sóknarnefndar, kjörgengi þó því að eins, að löglega eigi með sig sjálfur.

6. gr.

Kosningin gildir fyrir 6 ár. Af þeim, sem kosnir eru í fyrsta skipti, skulu, að þrem árum liðnum, 2 eða 3 ganga úr nefndinni, eptir því hvort tala nefndarmanna er 3 eða 5.

Geti nefndarmenn ekki komið sjer saman um, hverjir úr skuli ganga, ræður hlutkesti, en hinn hlutinn skal fara frá að 6 árum liðnum. Samkvæmt þessu fara síðan ávalt hinar tvær deildir nefndarmanna frá 3. hvert ár á víxl. Ef nefndarmaður deyr eða fer frá sjerlegra orsaka vegna, áður en þau 6 ár eru liðin, er hann var kosinn fyrir, skal sá, er kosinn verður í hans stað, að eins sitja í nefndinni þann tíma af þeim 6 árum, sem eptir er. Þann, sem gengur úr nefndinni, má kjósa á ný; en hafi hann verið í nefndinni 3 ár eða lengur, er hann ekki skyldur að taka aptur við kosningu, fyr en liðinn er jafnlangur tími, og hann hafði verið í nefndinni. Þessi ákvörðun á einnig við um gömlu sóknarnefndirnar, við fyrstu sóknarnefndarkosningar eptir lögum þessum (sbr. 4. gr.).

Eins skal sá, sem orðinn er sextugur, mega skorast undan kosningu.

7. gr.

Sóknarnefndin skal, auk starfa þeirra, sem henni eru eða verða fengin með sjerstökum lögum, stuðla til þess, að guðsþjónusta safnaðarins fari sómasamlega fram, vera prestinum til aðstoðar í því, að viðhalda og efla góða reglu og siðsemi í söfnuðinum, styðja með honum kristindómsfræðslu ungmenna og vera honum samhent um, að halda uppi samlyndi og friðsemi á heimilunum og meðal allra í söfnuðinum.

8. gr.

Sóknarnefndin annast kirkjusöng og hljóðfæraslátt samkvæmt lögum nr. 21, frá 22. maí 1890, og útvegar meðhjálpara við guðsþjónustuna.

9. gr.

Sóknarnefndin annast um kirkjugarða, samkvæmt lögum nr. 39, frá 8. nóv. 1901.

10. gr.

Nú hefur söfnuður umsjón og fjárhald kirkju, og skal þá sóknarnefnd hafa á hendi skyldur þær, er af því leiða.

i Kraft, indkaldes i hvert Sogn af det Sogneudvalg, som sidst er blevet valgt, hvilket Nr. 36. ogsaa dirigerer Mødet og forestaar Valget af nyt Sogneudvalg.

Paa de første Hovedmøder efter denne Lovs Ikrafttræden, skal der vælges Medlemmer til samtlige Sogneudvalg i Landet. I Kirkesogne med 1000 Indbyggere eller derover, bestaar Udvalget af 5, i mindre Sogne af 3 Medlemmer.

16.
Novbr.

§ 5.

Enhver til Folkekirken hørende Sognebeboer, Mand eller Kvinde, der er fuldmyndig og har uplettet Rygte, er stemmeberettiget paa Menigheds møder, og valgberettiget og valgbar til Sogneudvalg, det sidste dog kun forsaa vidt vedkommende til lige lovmedholdelig indtager en selvstændig Stilling.

§ 6.

Valget gælder for 6 Aar. Af de første Gang valgte udtræder efter 3 Aar 2 eller 3 efter som Antallet af Udvalgs-Medlemmer er 3 eller 5.

Hvis Medlemmerne ikke kan blive enige om, hvem der skal udtræde, bestemmes det ved Lodtrækning. Den øvrige Del af Udvalget udtræder efter 6 Aar. Udvalgets to Dele udtræder saaledes skiftevis, bestandig hvert tredje Aar. Hvis et Medlem dør eller udtræder af andre særlige Grunde inden Udløbet af de 6 Aar, for hvilke han er valgt, skal den, der vælges i hans Sted, kun fungere i Udvalget den tilbagestaaende Tid af de 6 Aar. Et udtrædende Medlem kan genvælges; men hvis han har fungeret 3 Aar eller derover, er han ikke pligtig til at modtage Genvalg før end efter Forløbet af lige saa lang Tid, som den, han har siddet i Udvalget.

Denne Bestemmelse gælder ogsaa for de gamle Sogneudvalg paa de første Valgmøder efter denne Lovs Ikrafttræden (§ 4).

Den, der har fyldt 60 Aar, kan undslaa sig for at modtage Valg.

§ 7.

Foruden at varetage de Hverv, som ved Lov ere eller maatte blive paalagt Sogneudvalget, har det at bidrage til, at Gudstjenesten i Menigheden foregaar paa en sømmelig Maade, være Præsten behjælpelig med at vedligeholde og fremme god Orden og Sædelighed i Menigheden, Ungdommens Kristendomsundervisning, og bistaa ham til at vedligeholde Samdrægtigheden og Fredsommeligheden i Familierne og blandt alle Menighedens Medlemmer.

§ 8.

Sogneudvalget drager Omsorg for Sang og Musik i Kirken, overensstemmende med Lov Nr. 21 af 22. Juni 1890 og forskaffer Medhjælpen ved Gudstjenesten.

§ 9.

Sogneudvalget drager Omsorg for Kirkegaardens Vedligeholdelse og Anlæg, overensstemmende med Lov Nr. 39 af 8. Nov. 1901.

§ 10.

Naar Menigheden har overtaget Tilsynet med og Værgeraadet for Kirken, overtager Sogneudvalget de Forpligtelser med Hensyn hertil, som nysnævnte Lov foreskriver.

Nr. 36. Lov af 16. November om Sogneudvalg og Herredsudvalg.

Nr. 36.
16.
nóvbr.

11. gr.

Skylduvinnu þeirri, er sóknarmenn eiga til að leggja, þá er kirkja er byggð, skal sóknarnefndin jafna niður. Hafa skal nefndin og umsjón með því, hvernig verkinu er hagað.

12. gr.

Nú hefur sóknarnefnd tekið að sjer innheimtu kirkjutekna, samkvæmt lögum nr. 20, frá 22. maí 1890, og fer um þá innheimtu eins og segir í nefndum lögum.

13. gr.

Sóknarnefndin hefur á hendi innheimtu sóknartekna samkvæmt lögum um laun presta.

14. gr.

Sóknarnefndin býr til kjörskrá til prestskosninga og tekur að öðru leyti þann þátt í undirbúningi undir kosningu presta, sem mælt er fyrir um í lögum um það efni.

15. gr.

Sóknarnefnd hver heldur:

1. Gjörðabók, er rita skal í nákvæma skýrslu um það, er gjörist á fundum nefndarinnar og á safnaðarfundum, svo og brjef, er hún ritar, og
2. Sjóðbók (kassabók), er rita skal í skýrslur um peninga, er nefndin tekur móti og greiðir út, og alla reikninga.

Bækur þessar löggildir prófastur, en andvirði þeirra jafnar sóknarnefndin niður á alla atkvæðisbæra sóknarmenn.

16. gr.

Á aðalsafnaðarfundum skal kjósa einn safnaðarfulltrúa fyrir sóknina til 6 ára í senn, enda sjeu safnaðarfulltrúar kosnir um land allt á fyrstu aðalfundum eptir að lög þessi öðlast gildi. Um kosningu hans og kjörgengi gilda hinar sömu reglur, sem settar eru um kosningu sóknarnefndarmanna í 5. gr.

Safnaðarfulltrúar hafa 3 kr. fyrir dag hvern, sem þeir eru utan heimilis vegna hjeradsfunda, og jafnar sóknarnefndin þeim kostnaði niður á alla atkvæðisbæra sóknarmenn.

17. gr.

Hjeraðsprófastur skal á ári hverju, í júní eða september, halda hjeradsfund og kveðja til fundarins alla presta og safnaðarfulltrúa hjeradsins, til að ræða og útkljá þau kirkjuleg málefni, er hjeradið varða.

Prófastur stýrir fundinum.

18. gr.

Þá er hjeradsfundur lögmætur, er meira en helmingur presta og safnaðarfulltrúa í því hjeradi eru á fundi. Það mál er samþykkt á hjeradsfundi, sem hlotið hefur meira en helming þeirra atkvæða, sem greidd eru.

Nr. 36. Lög 16. nóvember um skipun sóknarnefnda og hjeradsnefnda.

§ 11.

Nr. 36.
16.
Novbr.

Naar en Kirke skal opføres, paaligner Sogneudvalget Sognebeboerne det Pligtarbejde, som de have at yde hertil, og fører tillige Tilsyn med Arbejdets Udførelse.

§ 12.

Naar Sogneudvalget har overtaget Indkrævningen af Kirkens Indtægter i Henhold til Lov Nr. 20 af 22. Juni 1890, forholdes der med Indkrævningen overensstemmende med nævnte Lov.

§ 13.

Det paahviler Sogneudvalget at indkræve Sognets Indtægter overensstemmende med Loven om Præsters Løn.

§ 14.

Sogneudvalget affatter Valglisten vedrørende Præstevalg og udfører iøvrigt alt, hvad der i Henhold til den derom gældende Lov paahviler samme med Hensyn til Forberedelse af Præstevalg.

§ 15.

Hvert Sogneudvalg holder følgende Protokoller:

1. Forhandlingsprotokol, hvori skal indføres nøjagtig Beretning om, hvad der sker paa Sogneudvalgets Møder og paa Menighedsmøderne, samt endvidere Breve, som Sogneudvalget tilskriver andre, og
2. Kassebog, hvori opføres alle de Pengebeløb, som Udvalget modtager eller udbetaler, og alle Regnskaber.

Disse Bøger autoriseres af Provsten. Omkostningerne til Bøgernes Anskaffelse paalignes af Sogneudvalget alle stemmeberettigede Menighedsmedlemmer.

§ 16.

Paa Menighedens Hovedmøde skal der vælges en Menigheds-Repræsentant for Sognet for 6 Aar ad Gangen. Paa de første Hovedmøder efter denne Lovs Ikrafttræden vælges saadanne Menigheds-Repræsentanter i samtlige Landets Sogne. For Valg og Valgbarhed gælder de samme Regler, som i saa Henseende ere foreskrevne i § 5 for Valg af Sogneudvalgsmedlemmer.

Menigheds-Repræsentanterne oppebære i Løn 3 Kr. for hver Dag, de af Hensyn til Herredsmøderne ere fraværende fra deres Hjem; disse Udgifter paalignes af Sogneudvalget paa samtlige stemmeberettigede Sognebeboere.

§ 17.

Herredsprovsten skal aarlig i Juni eller September Maaned afholde et Herredsmøde, hvortil indkaldes samtlige Herredets Præster og Menigheds-Repræsentanter til at forhandle og afgøre de Herredet vedrørende kirkelige Anliggender. Provsten dirigerer Mødet.

§ 18.

Et Herredsmøde er beslutningsdygtigt, naar af Herredets Præster og Menigheds-Repræsentanter tilsammen over Halvdelen er tilstede.

Til en Beslutnings Vedtagelse udfordres over Halvdelen af de afgivne Stemmer.

Nr. 36. Lov af 16. November om Sogneudvalg og Herredsudvalg.

Nr. 36.
16.
nóvbr.

19. gr.

Prófastur leitar álita fundarins um, hvernig prestar og sóknarnefndir gegni köllun sinni. Á fundinum leggur prófastur fram endurskoðaða reikninga kirkna í hjerad-
inu fyrir síðastliðið reikningsár, til umræðu og úrskurðar.

20. gr.

Hverjum fundarmanni er rjett að bera upp á hjeradsfundi tillögur sínar um sjerhvert það atriði, er lýtur að kirkjulegum málum og skipun þeirra, svo sem uppeldi og kristindómsfræðslu barna, reglu og siðsemi í söfnuðinum, eignum kirkna og meðferð á þeim, upptöku, niðurlagning og færslu kirkna, breyting á sóknum og prestaköllum.

Allar samþykktir hjeradsfundar sendir prófastur biskupi. Ef fundarmenn úr sóknum þeim, sem hlut eiga að máli, greinir á við meiri hluta fundarmanna, þá er þeim heimilt, að fá bókaðan ágreining sinn við fundarsamþykktina, og er prófasti skylt, að senda biskupi ágreiningsálit þeirra með fundarsamþykktinni.

21. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1908 og eru lög nr. 5, frá 27. febrúar 1880, lög nr. 11, frá 12. maí 1882, að því er snertir byggingu kirkna, og lög nr. 18, frá 16. sept. 1893 jafnframt úr gildi numin,

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 16. nóvember 1907.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Frederik R.

(L. S.)

H. Hafstein.

§ 19.

Nr. 36.
16.
Novbr.

Provsten æsker Mødets Erklæring om, hvorledes Præsterne og Sogneudvalgene røgte deres Kald, i Særdeleshed med Hensyn til Ungdommens Undervisning og Opdragelse. Han fremlægger for Mødet til Behandling og Decision Provstiets Kirke-regnskaber for det sidst afvigte Fardagsaar, efter at disse ere blevne reviderede.

§ 20.

Enhver af Mødets Deltagere er berettiget til paa dette at fremsætte Forslag om enhver Sag, som angaar de kirkelige Anliggender og sammes Ordning, saasom om Børns Opdragelse og Kristendomsundervisning, Orden og Sædelighed i Menigheden, Kirkernes Ejendomme og deres Administration, om Kirkers Oprettelse, Nedlæggelse og Flytning, om Forandringer i Sogneinddelingen og Præstekaldene.

Samtlige af Mødet vedtagne Beslutninger indsendes af Provsten til Biskoppen. Naar Medlemmerne fra de Sogne, som de paagældende Spørgsmaal angaa, er uenige med Mødets Flertal, har de Ret til at faa deres fra Mødets Beslutning afvigende Mening tagen til Protokols, og er Provsten forpligtet til at indsende deres afvigende Votum til Biskoppen sammen med Mødets Beslutning.

§ 21.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1908; samtidig ophæves Lov Nr. 5 af 27. Februar 1880, Lov Nr. 11 af 12. Maj 1882, forsaavidt angaar Kirkers Opførelse, samt Lov Nr. 18 af 16. Septbr. 1893.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 16. November 1907.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Frederik R.

(L. S.)

H. Hafstein.

Islands Ministerium, den 16. November 1907.

H. Hafstein.

Ólafur Halldórsson.